

Dr. Olosz Lajos
Felelős szerkesztő:
Martzy Mihály
Laptulajdonos a
CORVIN
Lapkiadó Rt. T.

Onor. Biblioteca Universităţii din Cluj

Sibiu

DELI HIRLAP

A Timişorontali törvényes bej. sz. 85.
(Dos. No. 934/1938)
Alapította:
**Dr. VUCHTICH
ENDRE**
és **Dr. VARNAY
ELEMÉR**

Ziarul Comunităţii Maghiare din România ■ A Romániai Magyar Népkegyesség lapja

Köszöntésünk az anyákhoz

Köszöntjük az édesanyákat, közösségünk életének életani értelemben vett fenntartóit és hordozóit.

Köszöntjük őket mint a családnak, az otthonnak rendbentartóit, gondviselőit. Tudjuk, hogy mit jelent ez különösen a család élelmezési ellátásának mai viszonyai között, amikor annyi nehézség között kell gondoskodni az éleletről. Ők járnak utána, hogy előteremtsek a nélkülözhetlent. Ők toldozzák-foldozzák, tartják tisztán ruháinkat, vizsgálják felő aggodással cipőinket, mert nehéz a pótlás. Ővük a szakadatlan asszonyi szorgosság kifejtése, övük egyedül az ügyesség, előrelátás, türelem, amellyel lehetővé teszik, hogy házuk tája megkönnyítse nekünk azt az ellenállást, amelyre nagyon is szükségünk van, hogy a mai próbát kibírjuk.

Külön hősiesség az övék. A kora reggeltől késő estig tartó, aprólékosnak, néha kicsinek látszó, de nélkülözhetetlen cselekedeteknek az édesanyák a csendes hősei. Anyai szerepük ma kibővült, többé-kevésbé férjeiknek is anyai gondozók. A szerető hitves ma inkább, mint bármikor, az édesanya szemével és aggodásával vizsgálja, kíséri nemcsak gyermekeit, hanem urát is. A nehéz idők mutatják meg a népek értékét, de leginkább az édesanyákat, kik a feleség gondját is hordozzák. Amiről annyi szó esett a két világháború között a házasság válságáról, az most új megvilágításba került. Kitiűnt, hogy a nehéz idők a házasság értékének a próbáját adták. Nem lerombolni, hanem kiépíteni akarjuk a házasságot. Meg kell adnia a közösségnek mindazt a lehetőséget, ami a házasságkötést megkönnyíti és lehetővé teszi a feleségnek az anyai szerep betöltését. A szociális gondokat érvényre juttatása ezen a vonalon is örömdetesen halad előre. A férfiak is életfársat keresnek már a nőben, nem csupán a gyönyörök forrását.

Az anyák napján azonban kötelessége először is minden gyermeknek, hogy az édesanya szakadatlan gondoskodásáért, önfeláldozó fáradozásáért legalább egy-egy melegebb szóval, egy-egy szál virággal, egy-egy bensőbb érzésből fakadó öleléssel vagy csókkal adjon kifejezést hálás szeretetének. A szeretet a lélek legszebb virága. Apolnunk kell ezt a virágot, hogy el ne fonyadjon. Meg kell erősíteni a gyermekeknek az édesanyát terheinek viselésében. Igen, az anyai ösztön minden más ösztönnél maradandóbb, mert életani alapokon nyugszik, de halál adva a Gondviselésnek azért, hogy ezt az ösztönt kiirthatatlannal plántálta az anyai természetbe, ne bízzák el magukat, hanem erősítsék meg a gyermekek is az ösztönösséget az anyai érzés megnemesítése céljából.

A művelődés különböző fokain az édesanya értékelése más és más volt. Azonban minél tisztultabb fogalmaink lesznek az emberi életéről általában, aztán a népek fennmaradásáról, a család fontosságáról, sőt szentségéről, annál méltóbb helyet fog elfoglalni az emberi társadalomban az édesanya, akinek a szerepe a fontossága egyre inkább nő. Az élet folytonosságának, fenntartásának egész terhét az édesanya hordozza. Tiszteletünk iránta évtizedről-évtizedre erősödött. Ez a tisztelet mindinkább keményebbé válik. Olyan mértékben, amint az édesanya is tudatosan vállalja igazi rendeltetését, az emberiség, a faj, a család folyamatos fenntartásának

a vállalását. Az újabb kornak az édesanya rendeltetéséről szóló sok elmélet lényegében mind azt vallja, hogy az édesanyát fel kell emelnünk a tudatos teljesítés fokának a megértésére. Igazi mély tisztelet és hála csak annak az anyának jár, aki a szülés és gyermeknevelés csöndes hősiességét azért veszi magára, hogy a közösség nagy feladatainak reáeső részét elvégezze.

Az édesanya ma már nemcsak a családé, hanem a közösségé is olyan értelemben, hogy felfogja és megérti kötelességét a közösséggel kapcsolatban, amelynek jövője tőle is függ, vállalván többször a csendes hősiességet, hogy a közösség népes, erős, egészséges

legyen. Minden újításra való törekvésünk, minden erőfeszítésünk hiábavaló, ha az édesanyák az egyéni, kényelmes önzés sáncaiba huzódva és nem törődve a közösség jövőjével, csak az életnek ama javai után törekszenek, amelyek gyönyörűséget adhatnak ugyan, elősegíthetik a könnyebb életet, de nem adhatják meg soha a feloldozást a közösség ellen elkövetett mulasztásért, nem nyújthatják a tudatos vállalás boldog érzését, a közösségbe való komoly tartozás öntudatát.

Hogy az édesanya megbecsülésének fejlődési vonalán mit hoz a jövő, azt a mai nagy háberut követő évek vagy évtizedek hamar meg fogják mutatni. Munkánk ismeretében, keresztényi és nemzeti műveltségünk alapján állva és ehhez minden erővel, a végsőig ragasz-

kodva, mi csak az édesanya megfelelőbb értékelését óhajtjuk és várjuk egész közösségünk érdekében, az emberes művelődés javára. Ma pedig bensőséges átérzéssel köszöntjük az édesanyákat s kérjük őket arra, hogy ha valahol elmaradna gyermekeik szeretetének külső megnyilatkozása a mai anyák napján, fogadják a hozzát szívesen a mi köszöntésünket. Higgyék el, hogy minden gyermek szívében benne él a hála az édesanya iránt akkor is, ha annak a kifejezésében gyakorlatlan. Mi is csak erőteljes szavakat nyújthatunk, de érezzük, hogy közösségünknek ez az üdvözlése olyan kötelesség, amelynek szívesebben semmiféle más kötelességet nem teljesíthetünk és hogy ez a mi köszöntésünk szolgálni képes együvértartósságunk tudatát.

Sulyos harcok és veszteségek árán az angolszászok behatoltak Tuniszba és Bizertába

Bizertát, a katonai berendezések elpusztítása után, feladták a tengelycsapatok, Tuniszban még folynak az utcai harcok

Ujabb 13 hajót süllyesztettek el a német buvárhajók

Keltem a szovjet erők tegnap kiterjesztették támadásukat a kubáni hídfő többi szakaszára. A tengelycsapatok heves közelharcokban az eredményes ellentámadások során visszaverték a támadókat. Oreltől délre és Velikije Lukitól nyugatra a megélénkült harcok a tengely javára kedvezően alakultak. Tuniziában a szövetségesek nyomászto főlényvel folytatták támadásaikat. Rendkívül kemény harcok során, melyek a szövetségesek sulyos ember- és anyag-áldozatába kerültek és a tengely részéről is érzékeny veszteségekkel jártak, az ellenségnek sikerült megtörnie Bizerta és Tunisz híósies védőinek ellenállását. Bizertát a hadifonosságú berendezések megsemmisítése után a tengelycsapatok kiürítették. Tuniszban utcai harcok vannak. Bizertától keletre, valamint a középső és déli arcvonalon a német-olasz csapatok rendületlenül folytatják a harcot. Német buvárhajó-sikerekről újabb különjelentésben számolt be a vezéri főhadiszállás.

Franco tábornok, spanyol államfő a szeptember 10-én Alcazarban nagy beszédet mondott Spanyolország „nem hadviselő” magatartásáról. Az a körülmény, hogy a háború kiterjedt a Földközi-tengerre és az Atlanti-óceánra, valamint az a tény, hogy a nagy európai háború a civilizáció és a bolsevizmus közötti küzdelemmé fejlődött ki, Spanyolországot „nem hadviselő” állásfoglalásra készítette, mely nem azonos a beavatkozás politikájával, de nem is jelent félreállást. — mondotta Franco.

Földközi-tenger

A Stefani olasz hírgyőnkötség diplomáciai szerkesztője szembeszáll a földközi-tengeri helyzetre vonatkozó angol-amerikai hírvetéssel és azt írja, hogy London és Washington rubecsüli Tunisz és Bizerta elfoglalásának jelentőségét, amikor azt állítja, hogy ez az angolszászok földközi-tengeri uralmát jelenti. Az angolszászok nyilván elfelejtik, hogy néhány hónappal ezelőt Tunisz még nem volt a tengely kezén és az angol-amerikai hadiüzengetést még sem használhatja a Szicíliai-csatorná. Tény, hogy ebben a térségben a Szicília-Szardina-Tunisz háromszög uralkodik,

de ennek Tunisz csak egyik szárnya volt, — állapítja meg a Stefani szerkesztője, majd nyomatékosan hangsúlyozza, hogy a helyzet kulcsai ebben a térségben a földközi-tengeri olasz légi támaszpontok s erről sulyos tapasztalataikat szerez majd az ország.

A Mussolini-beszéd összhangja

Mussolini beszédét feltűnő címekekkel, vezető helyen ismerteti és méltatja a német sajtó. Kiemelik a beszédben megnyilatkozó elszántságot a háború továbbfolytatása tekintetében és aláhúzzák az Olaszország afrikai küldetését hangsúlyozó megállapításokat.

„Tévesnek bizonyult az az angol-amerikai számítás, — írja a Vötkischer Beobachter — hogy légi terror-támadásokkal megtörhetik Olaszország ellenállását. Ezenkívül: fokozták ezzel az olasz nép elszántságát. A Duce beszéde ezt az elszántságot juttatta kifejezésre.” Egy másik vezető német lap, a Berliner Börsenzeitung szerint Mussolini beszédében Berlin annak bizonyosságát látja, „mily szoros rokonság van a nemzeti szocialista Németország és a fasiszta Olaszország között. A régi Róma emelte fel hangját a maga új mivoltában, a régi Róma, mely nagyságát tántoríthatatlan kötelességteljesítéssel, szigorú erkölcsi-vezetővel, az önmaga iránt való keménységével és a veszályval való dacos szembeállással érdemelte ki, Mussolini szavait ugyanaz a szellem hatja át, amelyet az ellenfél államférfiai porosz szellemnek neveznek s amelyet el akarnak fojtani, mert félnék tőle. Mussolini világos kijelentései és a viharos tüntetések — amelyekkel Róma népe hűségét, Olaszország nagyságába vetett hitét s a maga győzelmi akaratát kinyilvánította. — a sorsközösség-parancsolta, szétörhetetlen tengelybarátság bizonyítékai. Ez a tény — így fejeződik be a Berliner Börsenzeitung cikke — tanulsággal szolgálhat az ellenség számára.”

Hivatalos német helyen is nagy sulyt vetnek a Mussolini-beszéd méltatására.

Pénteken a Wilhelmstrassen a külföldi sajtó képviselői előtt behatóan foglalkoztak mind a beszéddel, mind annak a német sajtóban keltett élelki visszhangjával s mint a német távirati iroda, a DNB jelenti, a hivatalos német véleményt abban a megállapításban foglalták össze, hogy „a beszéd és az azt kísérő események tüntető megnyilatkozásnak tekinthetők, melyben az olasz nép és az olasz kormány megmutatja a világnak, hogy minden erejét latba veti a végső győzelem érdekében”.

Davies küldetése

Roosevelt elnök a péntek esti washingtoni sajtóértekezleten hivatalosan megerősítette azt a hírt, hogy Davies E. Joseph, az Egyesült Államok volt moszkvai nagykövete révén személyes üzenetet küld Szólinak. Az újságírók Davies küldetésének közelebbi részletei iránt érdeklődve, valóságos megostromolták kérdéseikkel az elnököt, Roosevelt azonban — a DNB. genfi értesítése szerint — azzal hártotta el ezeket a kérdéseket, hogy „maga Davies sem ismeri megbízatásának lényegét. Az üzenet tartalmáról csak Moszkvában, a Szólinhoz intézett levél felbonolásakor szerethet Davies tudomására és nyomban meg is kezdi a tárgyalásokat.” Roosevelt megerősítette azt a hírt, hogy Davies a legrövidebb időn belül utra kél Moszkvába.

A hatvanhét éves Davies, a demokratapárt egyik legharcosabb egyénisége és feltétlen híve Rooseveltnek. Annak idején az amerikai békekioldottság gazdasági jáncsádójaként részt vett a versaillesi békeárnyalásokon, 1937-ben pedig moszkvai nagykövetei neveztek ki. Egy év múlva Brüsszelben kapott fontos diplomáciai megbízatást s onnan 1939-ben a háborús kérdések rendkívüli megbízottjaként tért vissza az Egyesült Államokba. Davies legutóbb feltűnést keltő nyilatkozatait tett közzé a Szovjet kelet-európai terveiről. Egyébként a szovjetországi kérdések alapos ismerőjének tekintik — Amerikában.

(—)

Jelentéseink a harcokról

A német csapatokra kedvezően alakulnak a harcok Orelnél és Velikije Lukiánál

Berlin. A német vezéri főhadiszállás legújabb jelentése szerint a keleti narcteren a bolsevisták tegnapi támadásait kiterjesztették a kubani hídfő további szakaszaira. Heves közelharcokban és eredményes ellentámadások során a bolsevista csapatokat visszavertük, közben foglyokat ejtettünk és 30 ellenséges páncélost megsemmisítettünk.

A Donec közepén, Oreltől délre és Velikije Luktól nyugatra tegnapi éjszaki harcok voltak, amelyek a német csapatokra kedvezően alakultak. Vadászrepülőgépek és a légi erő légvédelmi tüzérése 99 bolsevista repülőgépet semmisített meg. A német légi erő vesztesége 4 gép volt.

Tuniziában az ellenség nyomozó tulsúlyl folytatja nagy támadását. Német és olasz csapatok törhetetlen harci szellemtelő áthatva elkeseredett ellentámadást tanúsítottak, az ellenség erős gyalogsági és páncélos kötelékeinek bekerítési kísérleteit visszautasították és az ellenségnek súlyos véres ember-, valamint anyagvesztéseket okoztak. A mi saját veszteségeink is érzékenyek. Súlyos harcok után az ellenség Bizerta és Tunisz városokba behatolt. Bizertát a katonai fontosságú berendezések elpusztítása után feladtuk, Tuniszban utcai harcok vannak folyamatban. A tunizai arcvonal déli szakasza ellen intézett ellenséges előretöréseket visszautasítottuk.

Német harci repülőgépek a Földközi-tenger fölött éjszakai támadás során bombatalálatot értek el egy ellenséges rombolón.

Gyors német harci repülőgépek egyik köteléke meglepetésszerű leletámadást intézett nappal az angol keleti partvidék mentén Great Yarmouth ellen és bombatalálatok révén rombolásokat, valamint tüzeket okozott. Az elmúlt éjjel német harci repülőgépek Anglia déli és nyugati partvidékén hadi fontosságú célpontokat bombáztak.

A német vezéri főhadiszállás tegnapi külön jelentést is adott ki, amely szerint az 1943. május 5-én jelentett, egy ellenséges hajókaraván elleni csata véget ért. A német tengereljárók a szétugrasztott hajókaraván szivós üldözése közben, kedvezőtlen időjárási viszonyok és köd mellett, nehéz harcokban további 13 ellenséges hajót süllyesztettek el 74.000 tonna bruttó tartalommal. 2 másik ellenséges hajót torpedótalálat ért.

Sztalin félreállítja a régi gárdát

Stockholm. (DNB). Jól tájékozott moszkvai külföldi körök értesülésére hivatkozva, a nemzetközi tájékoztató iroda arról ad hírt, hogy Zsukov szovjet tábornagy, aki a téli szovjet offenzíva idején Sztalin legbelső bizalmasa volt, *kegyvesztett lett*. Ezt a hírt arra a tényre alapozták, hogy Zsukov, bár a legesélyesebb jelöltje volt a nagyvezérkari főnöki tisztségre, háttérbe szorult a helyette Vasziljevskij tábornagyot neveztek ki a Szapoznyikov elmozdítása következtében megüresedett nagyvezérkari főnöki tisztségre. Zsukov és Sztalin között a téli offenzíva tekintetében véleménykülönbség merült fel a *behökökészt* események állítólag Zsukov álláspontját igazolták.

Vasziljevskij marsall, a nagyvezérkar új főnöke Sztalin feltétlen bizalmát élvezte, s mint a jelentések hangoztatják, „Sztalin tábornagy” legbenső tanácsosa.

A SZOVJET NAGYVEZÉRKAR VOLT FŐNÖKENEK SORSÁT TELJES TITOK FEDI

Szapoznyikov tábornagy sorsáról közben semmi újabb hír nem érkezett. Sem a lapok, sem a rádió hírei nem tesznek említést nevével és a kitüntetett tisztek sorában sem szerepel. Moszkvai külföldi körök hajlamosak annak feltételezésére, hogy a tábornagy *kegyvesztett*

lett, nem tartják kizártnak, hogy már „végeztek is vele”. A régi tábornagyok gárdájából már egy sines Sztalin környezetében. Vorosilov és Budjenny tábornagyokat már tavaly másodrendű feladatokkal bízták meg, mert a háború kezdeti tapasztalatai után Sztalin nem értékelte sokra hadvezéri képességeiket. Budjenny tábornagyot heves vádakkal is illették a keleti arcvonal déli szakaszán elért német sikerek miatt. Ma már Ti-

mosenko, a volt szovjet hadügyi népbiztos is csak az arcvonal északi körzetének parancsnokaként szerepel.

Sztalin jelenlegi két főbizalmasa Vasziljevskij és Voronov. Velük szemben Szapoznyikovnak háttérbe kellett szorulnia. A stockholmi jelentés befejezésül megállapítja, hogy Szapoznyikov személyében az utolsó „örög” tábornagyot is félreállították a szovjet hadvezetés irányításától.

A politikai arcvonal

Franco nyilatkozata Spanyolország „nem hadviselő” magatartásáról

Szevila. (DNB). Franco tábornok, spanyol államfő körútja során fogadta a szevilai katonai hatóságok vezetőit és beszédet intézett hozzájuk. Beszédében Spanyolországna a jelenlegi világháborúban való magatartását „nem-hadviselő”-nek minősítette.

Kállay Miklós magyar miniszterelnök nyilatkozata az országgyűlés elnapolásáról

Budapest. (Rador). A Pest című kormánylap s a többi magyar lap is közli annak a nyilatkozatnak a szövegét, melyet Kállay Miklós miniszterelnök a kormánypart értekezletén a parlamenti tevékenység felfüggesztésével s az országgyűlés ülésének meghatározatlan időre való elnapolásával kapcsolatban mondott.

— Az alkotmányos tényezőkhöz bízalmi alapján — hangzik a nyilatkozat — a kormány szilárdan áll ama elhatározása mellett, hogy a háborús helyzetben a maga számára tartja meg a kül- és belpolitikai feladatokat a kezdeményezést.

tette.

Franco határozott szavakkal emelte ki azt a tény, hogy Spanyolországban erős hadserege van, amely bármely pillanatban kész arra, hogy fegyvert ragadjon az ország biztonságáért és függetlenségéért megvédésére.

— A parlament pénteki ülésén történtek, valamint egyéb jelenségek is, amelyek nem lehet összeegyeztetni a parlament felelősséggel teli szerepével, azt bizonyítják, hogy a képviselőháznak nem valamennyi pártja képes megfontolni a kormány kétségtelen felelősségét, mert olyan problémákat vetnek fel, amelyeknek a megvitátását a kormány maga felelőssége tudatában a mai helyzetben nem tartja kívánatosnak az ország szempontjából. Emiatt a kormány javaslatot tett a kormányzónak a parlament ülésének elnapolására. A kormányzó magáévá tette ezt a javasla-

A radnai csodatevő Mária legújabb csodájának huszadik évfordulója

1923. május 9. ... Három hét óta kánikulai hőség s tikkadt szárazság őrli meg a Bácságot. A masnapi áldozócseréltörök búcsura a bánsági falvak szokásaitól nagyszámu népe gyülekezik már május 9-én délelőtti 10 óra tájban Szűz Mária radnai-máriaradni kegyhelyének terein. Egymásután érkeznek az egyes falvak szekerescsoportjai s a processziók, amikor hirtelen vészkiáltás tölti be a léget. Es ijésztően hat a kegytemplom fölévert harangjainak hangja. Vészkiáltás k, fölévert harangok jelzik, hogy a kegytemplommal kapcsolatos ferencendi zárda nyugati szárnya lángborult. Es máris rohamosan terjed a tűz. Schol elegendő víz. A szokatlan koratavasszi szárazság csaknem elapasztotta a község amugy is vízben szegény kútjait. Egy órán belül a zárda egész épülete — óriási épületmagnet — lobogó lángban áll. A harmadik emeleti volt szerrafikus — ujoncképző — épületrész könyvtára, fizikai, természetrajzi és természetfai szertára is ég már. Féltilenkettőkor a kegytemplom teteje is lángborult. A tüzoltók tehetetlenek a mindent elsöprő, mindent magával ragadó lángáradattal szemben. A Szentseget, szentsegetártokát elviszik a kegytemplom föltáráról. Átviszlik a tőszomszédságba, a hegyen lévő szindikus lakásba. Rövid felőra mulva a lángok fokozta iszonyatos nőségekben már Martzy Mihály szindikus lakásának teteje is kigyullad. Erre az egyik szerzetes a Szentseget kénytelen sírva a farba levinni. Mire a környébi és az aradi tüzoltók megérkeznek, a ferencendi zárda s a kegytemplom teljes tetőzete elhamvadt.

Amikor aztán délután az aradi vármegyei bizottság, a prefektussal az élén felment a kegytemplom felső boltzatára, a tető gerendázatából még csak üszköt sem találtak. Bokáig érő kamuban jártak a bizottság tagjai...

... Ezuttal, a tűzkatasztrófa miatt, a zárandokok mindössze rövid éjtartósságot végeztek a kegyek előtt, amelyet a kegytemplomból kiboztak s a lourdesi-kápolnában helyeztek volt el. A búcsusok ezután esendben hazatértek a kegyhelyről. Mind-

ez május 9-én történt. S a masnapi, áldozócseréltörök búcsunap teljes esendben telt el, zárandokó hívek nélkül...

A rend s a házfőnökség részéről való aggodalmak ellenére Marvay Mihály apostoli szindikus — akire P. kaizer Nándor alkori rendfőnök a zárda egész ügyét bízta — már június 20-ra kiírta a versenytárgyalást a zárda és kegytemplom helyreállítására. A munkát sok pályázó közül a Tritthaler és Probst aradi építészeti iroda nyerte el. Es július elsejével már meg is indultak a ferencendi zárda és kegytemplom helyreállítására, illetve részbeni felépítésére az előkészítő munkálatok. A rendi és házfőnöki aggodalmakat az anyagiat teljes hiánya okozta. Am a radnai csodatevő Szűz esodálalatos módon segítette meg kegyhelyét. Az építéssel köttét szerződés értelmében — az aradi államépítészeti hivatal Bartos és Rázel nevű mérnökeinek ellenőrző jegyzőkönyve szorint — a végzett munkálatok díja minden hét végén volt fizetendő. A zárda, illetve a kegyhelynek egy lej készpénzkészlete nem volt. Es ennek ellenére minden lebonyolódott. A világ minden tájáról gyűltek, egyre gyűltek az adományok. Es első adomány Ferdinand királytól érkezett, aki maga is ismerte a kegyhelyet s távirati uton küldött tizezer lejt. Es azóta hétről-hétre szombatig — Mária napjáig — összegyűltek a százszekrek, amelyeket az elvégzett munkáért s a felhasználított építési anyag fejében a zárdának ki kellett fizetnie. Es rövid három hónap alatt addig nem látott pompájában, fényben készenállt a templom és a zárda. Két millió öszegbe került ez a nagyarányu munka, amelynek mai értéke talán harminc vagy negyven millió lej. Es elkészült a nagy mű, az október 4-i Szent Ferenc-napi ünnepélyes felszentelésre és háláadásra, amelyet az egyházmegye főnászer s a hívelk óriási tömegei f... zárandoklat keretében ünnepelelt.

... Ez volt a radnai-máriaradni esodatevő Mária legújabb csodás esgedelme. Ennek az eseménynek husz éves fordulóját üljük ma, május 9-én.

Argay György evangélikus püspök egyházlátogatása Bucuresztiben

Bucuressti. (Saj. tud.) Vasárnap előkelő vendége volt Bucuressti magyarságának. Szokásos évi egyházlátogatásra ugyanis Bucuresztibe érkezett Argay György szuperintendens, a romániai magyar evangélikusok püspöke. Az egyházfőt az állomáson Rapp Károly bucuressti evangélikus lelkész és a magyar egyházközség néhány világi vezetője üdvözölte. Az egyházközség belső ügyeinek lefárgalása után bucuressti hívei részére délelőtt istentiszteletet tartott Argay György püspök, majd hétfőn Brasov-Brassóba utazott, ahol az egy hétfő tartó lelkési lelkigyakorlatot vezeti.

tot. Beszéde további részében — írja a Pest — a miniszterelnök hangsúlyozta, hogy a kormány sem kül-, sem belpolitikai tekintetben bármilyen körülmények között is, nem tér le az utról, amelyet több mint egy éve, bemutakozásakor, kijelölt.

A miniszterelnök ezután rámutatott arra, hogy a parlament színet a legkisebb mértékben sem jelenti a kormányzati tevékenység színetelését; éppen ellenkezőleg, a kormány tudatában van annak, hogy a törvényhozói tevékenység színetelvéen a kormányra vár a még nagyobb feladat és felelősség abban a munkában, amelyet az ország érdekében végeznie kell, másrészt ebből a felelős munkából kivesszi részét a kormány pártja is, amely az ország lakossága tulajdoni többségének a véleményét képviseli. Ennek az alkotó munkának az alkotmányos lehetősége megvan annál is inkább, mert az országgyűlés 42-es és 36-os bizottságának tagjai révén a kormánynak megvan a törvényes lehetősége arra, hogy minden szükséges intézkedést megtegyen az ország érdekében.

— Egyébként — mondotta a miniszterelnök — ugy ő maga, valamint a kormány tagjai is meg fogják találni a módját annak, hogy a magyar közvéleményt a parlamenti működés felfüggesztésének ideje alatt esetről-esetre tájékoztassák az ország életére vonatkozó fontos kérdésekről, valamint a kormány működéséről és terveiről.

PAPEN A TÖRÖK KÜLGYMINISZTERREL TÁRGYALT

Ankara. (Europapress). Papen ankarai német nagykövet kihallgatásos jelent meg Menemencusoglu török külügyminiszternel. A német diplomata és a török kormányfőfi megheszeleéseinek tárgyaló semmit sem közöltek.

DEPORTÁLTAK A MOSZKVAI LENGYEL KATONAI KÜLDÖTTSEGET VOLT FŐNÖKET

Stockholm. (DNB) Visinszkij helyettes szovjet külügyi népbiztos az angol és amerikai sajtó moszkvai képviselői előtt kijelentette, hogy Volibovszki tábornokot, a moszkvai lengyel katonai misszió volt főnökét, továbbá a moszkvai lengyel követség volt titkárát, — Gravovszkit — s több atársját ellételték vagy deportáltak. Visinszkij ezeket az intézkedéseket azzal indokolta, hogy a lengyelek nagy szerepet játszottak a Szovjetunióban folytatott kém-tevékenységben.

VISINSZKIJ A LENGYELEKRE HÁRTJA A FELELŐSSÉGET A SZAKÍTÁSÉRT

Amszterdam. (DNB). Moszkvából jelenti a brit hírközvetítő szolgálat, hogy Visinszkij helyettes külügyi népbiztos a szovjetorosz-lengyel konfliktusról tett részletes nyilatkozatában megafolta azokat a híreket, melyek szerint Moszkva új lengyel kormány felállítását tervezi, szovjet területen.

Arra a kérdésre, melyek lennének a szovjet kormány feltételei a lengyelekkel való kapcsolatok helyreállítása tekintetében, Visinszkij hangoztatta, hogy a szakításért a lengyelek felelősek, tehát a lengyeleken a sor, hogy határozott javaslatokat terjesszenek a tárgyalások megkezdésére, hogy a szükséges intézkedéseket.

Befejezésül a helyettes külügyi népbiztos megjegyezte, hogy a lengyelek a konfliktusról továbbra is téves tájékoztatásokat terjesztenek a sajtóban és rádióban.

Lemhatár

Szélrózsa

ARVI JARVENTAUS finn író köztelenül a második világháború kitörése előtt halt meg. Atyja kovács volt és fiát lelkésznek nevelte. Az ifjú lelkész azonban író is volt és különösen a lappvidéki emberek életét szerette megírni. Kodolányi János magyar író, a finn nép és nyelv kitünő ismerője, most lefordította Jarventaus „Kereszt és varázsdob” című regényét. A regény hőse Claus Sirma lapp prédikátor. A regény tárgya: a kereszténységnek a régi pogánysággal folytatott harca. A magyar irodalomban Hercezeg Ferenc „Pogányok” című regénye is hasonló tárgyú. Hercezeg regénye azonban mutatványos és csillogó, Jarventausé egyszerű és bensőséges. Hercezeg történelmet festett, Jarventaus egy kis lapp közösség valeságát ecseteli. A regény remekül mutatja a finn-ugor lélek valeságait.

HETVENEDIK ÉVET töltötte be a napokban Oskar Pfister, a híres svájci pszichoanalitikus. Pfister egyébként evangélikus lelkész; lelkészi hivatását és pszichoanalitikai kutatásait a legteljesebb harmóniába tudta egyeztetni. 1909-ben ismerkedett meg Freud művével; akkor már jelentős tudományos működésre tekinthetett vissza. Jungnak, Freud kiváló svájci tanítványának segítségével hamar otthonos lett a pszichoanalízis gondolkodásmódjában és munkamódszerében. Már 1913-ban megjelent nagy műve: „A pszichoanalitikus módszer”. 1928-ban jelent meg Freudnak „Zukunft einer Illusion” (Egy illúzió jövője) című tanulmánya, mely a vallást illúzióknak minősíti. Pfister igen határozottan szembefordult ezzel a megítéléssel. „Illusion einer Zukunft” (Egy jövő illúziója) című írásában válaszolt Freudnak. Mindkét tanulmány ugyanabban a folyóiratban (Imago) jelent meg.

HUNYADI SANDOR, a nagytehető magyar író a múlt esztendőben halt meg és Budapesten. A Kereszténytemetőben alussza örök álmát. Sirja fölül most sírlemléket állítanak, amelynek felavatása május hónap folyamán megy végbe.

A MAGYAR NÉPMESEK első kiadványa karácsony előtt jelent meg. Az eredeti népmeséket tartalmazó, tetszős kivitelű, rajzokkal díszített meséskönyv iránt olyan nagy érdeklődés nyilvánult meg, hogy az első kiadvány teljesen elfogyott. A további keresletre való tekintettel s arra gondolva, hogy az érdeklődés a közeledő vizsgák jutalom-könyvkiadásával még fokozódik, a mesék összegyűjtője Szentmiklósi Ferenc és Vita Zsigmond újból kiadták a Magyar Népmeséket. A küszöbön lévő vizsgákkal kapcsolatban felhívjuk olvasóink és köztük elsősorban tanáraink és tanítóink figyelmét erre az értékes vizsgai könyvajándékra.

SZÉPANYÁM a címe Zilahy Lajos új drámájának, amelyet a napokban mutattak be a budapesti Nemzeti Színházban. A régi táblaláb világát eleveníti fel a darab. Eletré két benne a hajdani vidéki élet minden szépsége, kedélyessége, kedvessége és a néző a XVIII. század végén érzi magát. A darab hőse egy százötven év előtti kismernyei orvos, tudós, gondolkodó ember. Zilahy új darabja, amelyet költői nyelven és szépséges színpadi ismerettel írt meg, nagy sikert aratott.

TÖBB MINT TIZ ÉVVEL ezelőtt keletkezett, tisztán matematikai számítások alapján, az az elmélet, hogy az anyag legkisebb részecskéi, az úgyneve-

Te nem is figyeled meg talán a szemeket? ...

Engem már kiskoromban nagyon megfogott a szem. Hosszu délutánokat elülögéltem egyedül a tükör előtt, vizsgálgatva a szememet. Gyermekeszem akkor ismeri minden arckifejezést felöltöttem. Megpróbáltam hozzányulni, de természetesen rögtön könnybelábadt. Megkérdeztem Anyácskát, miért könnyezik az ember szeme, ha hozzányulunk. Azért — mondta Anyácska —, mert fáj neki, ha bántják. Látod, ha valami fáj, vagy őrülsz valaminek, mindjárt érzi a szemed is és könnyezik. Abban van az emberek lelke ...

Mélyen, hosszan belenéztem akkor Anyácska szemébe. Sokáig egybekapcsolódott a tekintetünk. Az anyáé és a fiáé ...

Igen. Akkor láttam meg, ott Anyácska szemében, hogy a szem él. Lelke van a szemnek. Ahogyan Anyácska rámnézett akkor, megláttam. Acélszürke szemében olyan határtalan szeretet mosolygott rám, hogy majdnem sirva fakadtam örömömben, annyira elbűvölt szemének ragyogása. Benne volt azokban a szemekben minden. Az anyaság, a női büszkeség, finomság, asszonyiség, a féltő szeretet mindensége. Az édesanya minden érzelmének skalája ragyogott rám azon az őszi borongós vasárnap délután Anyácska szeméből ...

Nézd, leírom Neked, milyennek láttam azóta Anyácska szemét:

Beteg voltam ...

Későn született gyermeke voltam születtem, Isten ajándékának nézek mindig. És én akkor ott betegem, láztól pirosan fetrengtem élet-halál között kis fehér ágyamon. Önkívületi állapotban. Anyácska virrasztott mellettem már második éjjel. Nem fekiült le. Apám ki is merült, lefeküdt. Amikor kinyitottam láztól csillogó szememet, Anyácska hajolt fölém szeretettel. Eltűnt minden fáradtság szeméből. Fölém hajolt, rám nézett és nevetett a szeme. Mondom: nevetett. Olyan jó volt belenézni akkor, betegem a szürke szemekbe. Akkor nem is éreztem, hogy fáj valami. Dalolt, sirt, nevetett egyszerre a szürke szem. Szólni nem tudott örömben, csak hullott könnyei párnáira és nézett, nézett. Két szeme minden ékesszólásnál jobbet elárult akkor. Semmivel sem tudta volna enyhíteni jobban fájdalmamat, mint a szemével, az anyai szemével.

Azt mondta ez a két szem: Ugye mégis? Hála néked, Istenem, visszaadtad a gyermekemet... nem hiába virrasztottam mellette... Köszönöm néked, Atyám ...

Amikor valamilyen gyermekesnyért dorgált, összehúzta szemöldökét. Finom kis szarkalábráncok a szeme szögletében. Olyan volt ilyenkor a szeme, mint

zött ciktronok, tulajdonképpen „hullámkötegek”. Ilyen mivoltukat valószínűvé tette a gamma- és röntgensugarak hullámmérszete is. Az elméleti feltevést azonban csak most sikerült kétség-telenül igazolni. Justí és Seemann nem egyetemi tanárok olyan készüléket szerkesztettek, mely lehetővé teszi az éitírtett elektron-hullámkötegek lefényképezését. 1200 főnyi közönség előtt mutatták be a nagy jelentőségű felfedezést. A tudósok és technikusok visszafajított lélegzettel nézték az egymilliárdszorosa felnagyított képeket, melyek zommal láthatólag igazolták egy matematikai eszközökkel kidolgozott elméletet. Az egyik szemtanu le-

haragvó arkangyalé. De ott legbelül a szemszögletében az élet ragyogott, büszkeség, anyai büszkeség. „Az én gyermekem... rossz, mint a többi... de a legszébb... a legokosabb... élet van benne... élet... igen... én adtam neki ezt az életet — mondta a szürke szem... A kis diáktól bucsuzott ...

Kora reggel, akkor kuszott fel a szeptemberi nap nagy vörös korongja az égre. En ott voltam, mint riadt kis madárka Anyácska ölében. Nem is tudtam jóformán, mi van velem. Riadtan dobogott a kis szívem, mert Anyácska sirt. Rettenetesen, szivszaggatva. Addig soha egy napra sem voltam távol melőle és most hosszú hónapokra elvittek idegenbe. Fájdalmas féltés. Az anyai gyermekféltésnek minden legkisebb érzése ott vibrált a szürke szemben.

Vakációkor, mikor hazakerültem ...

El tudod képzelni azt az örömet? Méregette, hízta-e, nem voltam-e beteg? Adnak-e eleget enni?... Akkor a mindenne kiterjedő anyai pontosság, féltő gondosság honolt a szürke szemben ... Tizenhat éves sem voltam, amikor meghalt az apám ...

Tragikus szomorúság, fásult közöny ülte meg Anyácska szemét akkor. Azokban az időkben lehetőleg kerültem a tekintetét. Bánat, a szerető hitves minden bánata ülte meg a szürke szemeket akkor. Amikor a temetésről hazajöttünk, átölelt engem és azt mondta: — Fiam, te vagy most a férfi a házban, rád bízom a sorsunkat! — csak akkor csillant meg valami reménységárféle a szemében.

Kis hugom enni kért. És én ott a de-regendő esti félhomályban gyermekkorban, remegő kézzel akkor szegtem meg férfimődra először a kenyéret ...

Azután jószívű emberek könyörületességéből álláshoz jutottam. Te! Láttad volna Anyácska szemét akkor, amikor az első keresetemet az asztalra tettem. Atölelt Anyácska és úgy sirt. Akkor én sem tudtam, miért sirt. Azért-e, hogy míg más hasonlókorú gyermekek mit sem tudnak az élet nehézségeiről, nekem már komolyan kell venni azt és nekem már gond a nap. A munka gondja, a kenyéré. Vagy tán azért, hogy örült az első keresetemen?... Az első bálba való készülődés. Szememben kis aggodás, vajjon nem felejtett-e valamit el? Elég fényes-e a cipőm? Fog-e tetszeni a nyakkendő, amit kilón erre a célra vett ... Az aprólékos figyelmesség, amivel igazított egyet-egyet meg rajtam ...

Még azt elfelejtettem mondani, hogy az első szerelmem névnapja ő figyelmestett ... Ravasz kis mosoly járszadozott akkor Anyácska szemében ... Látod, ilyen Anyácska szeme ...

En mondom neked, nincs ennél szebb szempár ezen a világon ...

irása szerint a képek olyanok voltak, mint „a Dolomitok körvonalai egy tiszta őszi nap alkonyatán”, az interferencia-képek pedig mint „szikrázó csillagok az éjtszaka egén”.

AZ EURÓPAI FILMGYÁRTÁS csúcsteljesítményt ért el a múlt esztendőben. Németországban nyolevan nagy film készült, ugyanakkor körülbelül hatvan nagy művet adott a gyorsan felvirágzó olasz filmgártás. Franciaország hetvenkét nagy filmmel szerepel a múlt esztendőben és hasonló fejlődésről tesz tanúságot Norvégia, Magyarország, Svédország, Spanyolország és a többi európai állam filmipara is.

ZENEI HIREK

Ella Kastelitz hangversenye Brassov-Brassóban

Kiváló felkészültségi művésznő ismerhettünk meg a gráci Kastelitz személyében. Ugy technikai, mint lelki átérző virtuózság magas színvonalu. Feltűnt erőteljes, férfias tolmácsolása. Talán férfiasabb, mint Enescu, akit nem régen hallhattunk.

Ennyiben felette áll nagy kolleganőjének, Eica Morininek, akit szintén hallottunk Brassov-Brassóban.

Műsorából Vjahi Chaconne-ja tetszett a leginkább s az az érzésünk, hogy hozzá is ez a mű állt a legközelebb. Nagyon szép volt a Beethoven szonáta lassúja, Bruch heggedüversenye és a többi virtuózság (Paganiini, Sarasate, Priboda brilliáns átirata Strauss-valsere) nagy technikáját csillogtatták. Látszott, hogy egyaránt otthonos a virtuóz és mély-művészetben.

A kevés számú közönség érthetetlen jelenség a zenekedvelő németiség részéről.

A zenei világból

KÁROLYI GYULA, a hírneves zongoraművész hatalmas sikerű hangversenyt adott Brümmben. A Zeitschrift für Musik januári száma technikáját „valószínűleg magas fokú”-nak írja. Königsbergben Kiss Pál és Talmányi Emil arattak babérokot, Kölnben Váscsuhelyi György, akinek nagy jövőt jósolnak, Bécsben Takács Jenő mutatata be zenekari Tarantelláját, melynek ritmika és energiája keltett felházt. Machula Tibor, a berlini filharmonikus solo cellistája a Haydn-koncert tolmácsolásával szerzett dicsőséget, a nemz. szoc. szimfónikus zenekar Dohnányi cselló-koncertjét adta elő nagy sikerrel (szólista: Spitzenberger Max.) Erdemes megemlíteni, hogy a tavalyi év folyamán Németországban játszott zeneszerzők között a magyarok a harmadik helyet foglalják el. (Bartók, Dohnányi, Fuchs, Hubay, Kodály, Liszt, Viski.)

BACH „Máté passio”-ja tavaly tízenháromszor került előadásra német földön.

A szaloniki német megszállócsapatok zenekara több komoly hangversenyt adott (Bach, Mozart, Haydn) a nagyközönség számára, nagy sikerrel.

A SIBIU-NAGYSZEBENI Bach-Verein a múlt év folyamán négy nagy művet adott el: Bach: János passióját, Händel: „Das Opfer”, Haas: „Das Lied von der Mutter” és Bach: Karácsonyi oratoriumát.

EZ ÉVBEN lesz C. Monteverdi. a nagy olasz zeneszerző halálának 300 évfordulója.

HERMANN ABENDROTH nagy sikerrel vezényelt Bucuresztben, Furtwängler Budapesten.

A ROMANIAI német népcsoport eddig 117 hangversenyt rendezett többnyire németországi művészekkel.

HALLE városa nagy Händel-ünnepségekre tesz előkészületeket.

HELSINKI nagy Acricola-diplomában G. Kemff nagyszerű orgonahangversenyt adott.

KISS BÉLA

Egy Szemlér-vers és egy válasz — ugyancsak versben

A Déli Hírlap husvétii számában olvastam Szemlér Ferenc „Kenyeret és fedelelet” című versét. A költő, akinek írásait csak a D. H. hasábjairól ismerem, mindig megfogott közvetlen, egyszerű, minden frázistól mentes hangjával és mégis oly mély, érzésteli mondani-
valójával.

A „Kenyeret és fedelelet” című versben meggyőzően őt és másokat is, hogy a mai nők nagy része nem nagygényű, fényűző hölgy, akik csak a pompa és kényelem elégit ki, és nem csak hogy elfogadják a férfitől a neki nyújtott „kenyeret és fedelelet”, de nagyon sokszor ő maga keresi azt meg.

Nagyon jól esnek, ha Főszerkesztő Ur Közhívtetőnek találom kis versemet és b. lapja útján a költő is tudomást szerezze róla, hogy egy kicsit megváltoztassa a véleményét a mai nőkről.

MAGAMAT, CSAK MAGAMAT...

Magamat, csak magamat,
nem hazug, nagy szavakat,
segítő két kezemet:
ennyit adhatok neked.

Nem vagyok nagy nagysága,
házam csak egy szobácska,
müllesztés kemyerem,
azt is magam keresem.

Nincsen kocsiakomány
kincsem, nincsen hozomány.
Az egyetlen vagyonom:
Megállók a lábamon.

Hogyha szeretsz, élvezhetsz,
ha nem szeretsz, élvezhetsz.
Nem múlik a kincseken,
hogy két szív boldog legyen.

KOVÁCS ERZSÉBET (Arad)

— A DÉLI HÍRLAP LEGKÖZELEBBI SZÁMA, a hétfői nemzeti ünnepre való tekintettel, szerdán korán reggel a rendes időben jelenik meg.

— Szentségimádás. A timisoarai-temesvári Irgalmasrendi templomban kedden, május 11-én, reggel 7 órától este 7 óráig szentségimádás lesz.

— Régi évjelzést viselő váltókat nem kell megújítani. (București). A pénzügyminisztérium közli, hogy azokat az idegen és saját váltókat, amelyek a szárazbilyegzőben levő év nem 1943, nem kell megújítani.

— Gyémántmisés áldozar halála. Johannsfeld-Jánosföldén elhunyt Michlbach Ferenc szentszéki tanácsos nyugalmzott plébános, 86 éves korában. Több helyen működött, Johannsfeld-Jánosföldén 31 évig volt plébános. 17 éven át az esperesi tisztséget is viselte és 1930-ban nyugalmzba vonult. 1940-ban hatvan éves papi jubileumát ülte meg, illetve gyémántmiséjét mondotta. Holnap, hétfőn temetik.

— Svéd konzulátus Sibuban-Nagyszébenben. Az erdélyi svéd konzulátust, amely 1940 őszéig Kolozsvárott működött, Sibuba-Nagyszébenbe helyezték át. A konzulátus a Regina Maria-ut 59. szám alatt most megkezdte működését.

— Halálos vasuti baleset Braşovban-Brassóban. A Satulungról-Hosszafaluról este érkező vonat elütötte Maghiaru Octavian iparost, aki súlyos sérüléseket szenvedett. Beszállították a Marzescukórházba, ahol rövidesen meghalt.

— Öngyilkosság. Jelentették a rendőrségnek, hogy Tancu Antonia aradi lakos öngyilkossági szándékkal felakasztotta magát és mire tettét felfedezték, már halott volt. Az életunt nő nyomora miatt menekült a halálba.

Nagy vállalat

keres iparosokat ugymint, lakatosokat, kovácsokat, kazánkovácsokat valamint rézműveseket, jó ízettséssel, olcsó étellel, vidékieknek ingyen lakást ad. Ajánlatokat „Z” jellegre a timisoarai kiadóba kérjük.

Május 10, hétfő
Róm. kat.: Antal
Protest.: Antal
Ortodox: Izidor

apkeltte: 4 ó 31 p
apny.: 19 ó 23 p
nappal hossza:
14 óra és 52 perc.

A Déli Hírlap megjelenik mindennap a vasárnapokat és ünnepeket követő napok kivételével. Timisoara-temesvári szerkesztőség és kiadóhivatal: L. Piata Brătianu 3. Telefon: szerkesztőség 50-78, kiadóhivatal 28-10.

Előfizetési ár a lap házhoz való kézbesítésével vagy postán küldve: egy hónapra 140 lej, három hónapra 400 lej. Egyes szám ára 5 lej.

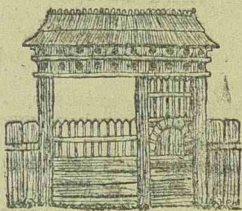
Aradon előfizetések, hirdetések és felszólalások Reclama hirdető-irodában, Metianu-utca 6. Telefon: 17-11.

— Anyák napja. A timisoara-temesvári evangélikus templomban ma, vasárnap délután 5 órakor anyanapi vallásos ünnepélyt rendeznek. A gyülekezeti köz-
énekkel kezdődő és végződő ünnepélyen Schemmel Viktor evangélikus lelkész „A szeretet nagy parancsa” címmel Irást magyaráz, Ajthay Gábor református lelkész pedig „Az édes anya lelke” címen előadást tart. Ezenkívül lesznek énekszámok és szavalatok. A felajánlott adományokat szegény tanulókat segélyezésére fordítják. — Ugyancsak anyanapi vallásos ünnepélyt rendez vasárnap délután 5 órakor Aradon a gradistei-Mossótzy-telepi református egyházközség is. Tarnóczy Lajos imát mond és előadást tart, iskolás gyermekek pedig alkalmi verseket és énekeket adnak elő.

— Fiatallal magyar újságíró halála. Gertheisz-Gerthes Réla tehetséges és sokat ígérő magyar újságíró, aki három év előtt a Déli Hírlap munkatársa volt, Kolozsvárott 22 éves korában tüdőgyulladás következtében meghalt. Lelki üdvéért a timisoarai-temesvári józsefvárosi katolikus templomban esütörtökön, május 13-án reggel 7 óra és 15 perckor gyászistentiszteletet tartanak.

— Kis fiu halálos balesete. Pischia-Hidasliget bányási községben a pályaudvar épülete előtt az egyik praszt-szekerbe fogott lovak megbokrosodtak s a járművet magukkal ragadva halálra gáztolták Köny Ferenc 5 éves fiút. A vizsgálat megindult.

Öreg kapu

Galambducos öreg kapu,
Halk fény cirogatja
Agg homlokán vésett írás:
„Áldás azon, aki bemegy,
S aki kilép rajta.”

— Elfogott betörő. A timisoarai-temesvári rendőrség Precup Gheorghe 38 éves lakásnélküli munkást az ügyészségnek adta át. Precup behatolt Róth János Aradului-utí lakos házába s onnan füstöltsonkákat, egy pár gumicsizmát és mindenféle egyéb holmit vitt magával.

(*) Köszönetnyilvánítások. Mindazoknak, akik Lengyel Ferenc, Arad, temetésén résztvettek, ravatalára virágot, koszorút helyeztek, fájdalomunkat enyhíteni igyekeztek, ezuton mond köszönetet a gyászoló család. — Mindazoknak, akik drága halottunk Lupp Adám temetésén résztvettek, ravatalára koszorút, virágot helyeztek, ezzel fájdalomunkat enyhíteni igyekeztek, ezuton mondunk halás köszönetet. A gyászoló Lupp-család, Arad.

— A május 10-i nemzeti ünnep programja Timisoara-Temesvárott. A május 10-i nemzeti ünnep megünnepelésére a következő programot állapították meg: Hajnalban 21 ágyúüvös vezetí be az ünnepet. Délélett 9.30 óráig a csapatok, egyetemi hallgatók, a tanulóifjúság s a társulatok zárt sorokban elhelyezkednek a szemlére. 10 órakor Tedeum az emelvények előtt. 10.30 órakor díszszemle a csapatok és az ifjúság fölött, 11 órakor a tanulóifjúság és a hadsereg díszfelvonulása. 13.15 órakor fogadtatás a megyei prefekturán. Délután 16.30 órakor ünnepség a nemzeti színházban. A díszfelvonulást a román katedrális előtt tartják. A forgalmat a díszfelvonulásra való tekintettel 9.40 órakor felfüggesztik.

— Milyen élelmiszer-jegyek érvényesek. Timisoara-Temesvár város közlelmezési szolgálatá közli, hogy e héten a 238., 239., 240. és 241. szamu kenyérjegyek érvényesek, a zsidó fogyasztók számára pedig a 238., 239. és 241. szamu átvonalozott kenyérjegyek. Kukoricaiszt vásárlására a 337. és 336. szamu kenyérjegy használható fel, zsirra az F. jelzésű zsirjegy, olajra pedig a 6. szamu jegy.

— Adomány. A frateliai-ujkisdai gyermekotthon javára Soós Judit 200 lejt adományozott.

— Személyazonossági igazolványok kicserélése Sibuban-Nagyszébenben. A sibubi-nagyszébeni népesedési hivatal megkezdte a régi személyazonossági igazolványok kicserelését. A város lakosai naponta 9 és 1 óra között jelentkezhettek az új igazolványokért. Julius 1-ig minden régi igazolványt ujjal kell kicserélni.

— Megkezdik működésüket a faellenőrző bizottságok. Timisoara-Temesvár város közlelmezési szolgálatá közli, hogy ugy a fakeskedőknek, mint pedig az intézményeknek és vállalatoknak, amelyek alkalmazottaik tűzifa-igényét bejelentik, a beiratkozási jegyzéket május 9-én le kell zárniok. A jegyzéken összegezni kell az igényelt famennyiség és a megelvíző készletek tételeit. Ezután a kereskedők, az intézmények és vállalatok két példányban betérjesztik bejelentésüket a közlelmezési szolgálat hivatalának és bemutatják a beiratkozásról szóló jegyzéket is. A városi ellenőrző bizottságok május 11-én, kedden megkezdik működésüket a józsefvárosi és a gyárvárosi pályaudvaron. Az ezentul a városba érkező tűzifa elosztása már a vonatkozó rendeletben meghatározott formák között, az élelmiszer-jegyzet alapján történik. A fakeskedők címére érkező minden famennyiséget bejegyzik az illető cég rovatába. A kereskedők a további szétosztást magánháztartások részére már csak a jelenlegi élelmiszer-jegyzetek alapján eszközölhetik, vállalatok és műhelyek részére pedig a megfelelő iven, amelyen ezek tűzifa-szükségletét a város megállapította. Minden egyes tételt be kell jegyezni ezen az iven. A családffók, akik vagontételben a termelőtől kapnak fát, az ellenőrző bizottságnak bemutatják élelmiszer-jegyzetüket és igazolják, hogy családtagjaik fizetésében a fautalványokat megsemmisítették.

— MÁJUS 15-ig KEDVEZMÉNYESEN FIZETHETŐ AZ ADÓ. (București) A pénzügyminisztérium közli, hogy az érvényben levő rendelkezések értelmében az évnegyed hatodik hetének utolsó napjáig az évnegyedre esedékes egyenes adók 5 százalékos kedvezménnyel fizethetők. Az 1943-44. pénzügyi év első negyedére (április, május és június hónapra) fizetendő egyenes adó kedvezményes kiegyenlítésének határideje május 15-én jár le.

— Meddig tarthatnak nyitva az üzletek vasárnap és hétfőn. (Rador). A munkaügyi minisztérium közli, hogy mivel a május 9-i vasárnapot követő május 10-én hivatalos munkaszünet van, a hordélv és fedrászületek mind a két napon déli 1 óráig nyitva tarthatnak azzal a feltétellel, hogy alkalmazottaiknak a megszabott különóra díját megfizessék. Az élelmiszer-üzletek, piacok mindkét napon délelőtt 10 óráig, a péküzletek pedig 12 óráig árusíthatnak.

(*) Koszorúmegváltás. Dokonal Rudolf tábornok elhalálozása alkalmából Keresztes Artur és neje koszorúmegváltás címén a Katolikus Nőegylet szegényeknek 500 lejt adományozott.

(*) Halászi tálatom. A „Somnul” timisoara-temesvári halász-egyesület közli: Az állami halászi igazgatóság rendelte értelmében a halászat április 30 és június 1 között tilos. Kivételt képeznek a rablóhalak, ugymint a csuka, harcra, valamint a sügér, amelyeket ebben az időben is lehet fogni, azonban csak horoggal, amelyre élő, vagy mesteresen utánzótt halat akasztanak. A rendelet ellen vétőkkel szemben a törvényben előirt büntető rendelkezályokat alkalmazták. Halászi engedélyeket május hónap folyamán a timisoara-temesvári Traian-téren levő „Optica” cég állít ki.

Tisztviselőnő,

ki számlázásban valamint gépírásban tökéletes, azonnali alkalmazást nyer **Frații Mecher-cégnél**, Timisoara, III., C. Brătianu-utca 6. sz. alatt.

— Mozimisor. Vasárnap, hétfő és kedd, május 9—11: Timisoara-Temesvár: Apolló: „Pat és Patachon mint rendőrök”; Atlantik: „Mindenek felett” (Karl Raddatz), Capitol: „A nagy árnyék” (Heinrich George), Thalia: „Válási utazás” (Heli Finkenzeller), Viktor de Kowa), Corso: vasárnap: „A két árva”; hétfő és kedd: „A leányotthonban” (Amadeo Nazzari, Lia Silvi). — Arad: Aro: „A névtelen lovag”; Corso: „Szerelmi játék” (Magda Schneider, Theo Lingen), Forum: „Mi muzsikus lelkem” (Ilse Werner, Viktor de Kowa), Urania: „Szerelemből elégtelen” (Luise Ulrich, Viktor Stalel, Johannes Heesters). — Fratelia-Ujkisdoda: Roxy: „A szemérmes kedves” (Willy Fritsch, Camilla Horn). — Fratelia: „A nagy király” (Otto Gebühr, Christina Söderbaum).

— Ügyeletlen gyógyszerárak vasárnap, hétfőn és kedden. Vasárnap, május 9: Timisoara-Temesvár: Belváros: Salvator, Gyárváros: Jahner Rudolf, Erzsébetváros: Keller, Józsefváros: Gotterbarm. — Arad: Kárpáthy és Dick. — Hétfő, május 10: Timisoara-Temesvár: Belváros: Götz, Gyárváros: Maszalts, Erzsébetváros: Sárge, Józsefváros: Pildner-Steinburg. — Arad: Rozsnyay és Chinaciu. — Kedd, május 11: Timisoara-Temesvár: Belváros: dr. Lupea, Gyárváros: dr. Sandovici, Erzsébetváros: Roxin, Józsefváros: Diana. — Arad: Földes és Wottsch. — Mindhárom napon: Timisoara-Temesvár: Mehala: Chloresanu. — Fratelia-Ujkisdoda: Panajoth. — Freidorf-Szabadfalu: Eremici.

Vashordók

50, 100, 200 liter űrtartalommal hor ganyzott és vaslemezből állandóan kaphatók

Bozsák-műveknél

TIMIȘOARA, II., Gloriei-utca 11. szám alatt. Távbeszélő 57-06.

Timisoara Temesvári CORSO-MOZI Előadások 9. 5. 7. 9-kor TELEFON: 38-95
Hétfőn, kedden és a következő napokon: **bemutató**
A leányotthonban
csupa derű és napsugár ez a jókedvű film
AMADEO NAZZARI, LIA SILVI, VIVI GIOI

Csak előzetes engedéllyel lehet a cégek működését csökkenteni vagy megszüntetni

București. Az iparügyi, kereskedelmi és bányai államtitkárságnak a hivatalos lap 100 számában 7288. szám alatt rendelete jelent meg. A rendeletben közli az államtitkárság, hogy utasította az ország valamennyi kereskedelmi és iparkamaráját, vizsgálják felül a kereskedelmi cégjegyzékbe bejegyzett cégeket abból a szempontból, hogy mely cégek működnek ténylegesen. Azokat a cégeket, amelyek működésüket nem kezdték meg, törlik a cégjegyzékből, míg azokat a cégeket, amelyek törvényes engedély nélkül szüntették be működésüket, törleskőn kívül megbüntetik.

Az államtitkárság rendelete ezzel kapcsolatban felhívja az érdekeltek figyelmét a május 1-én életbelépett új szabotázstörvény 15. szakaszára. E szakasz rendelkezése értelmében a cégek a nemzetgazdasági minisztérium előzetes engedélye nélkül nem csökkenthetik termelésüket illetve működésüket az előző évihez mérten. A szabotázstörvény 32. szakasza a nemzetgazdaság irányítása érdekében hozott intézkedések szabotálásának tekintti a termelésnek vagy működésnek csökkentését és beszüntetését engedély nélkül.

Az ipari cégek az időleges vagy végleges beszüntetés iránti kérvényeket az iparügyi, kereskedelmi és bányai államtitkárság ipari termelés-fejlesztési igazgatóságához, a kereskedők pedig a belföldi kereskedelem igazgatóságához intézzék. A kérvényben hivatalos iratokkal alátámasztva indokolni kell a beszüntetés szükségét s egyben az alkalmazottak helyzetének megoldási módját is közölni. Ehhez az érdekeit alkalmassá tarta nyilatkozatát mellékeljék. Ugyanakkor az illetékes kereskedelmi és iparkamarához benyújtott kérvénnyel kérik a működés beszüntetését és a cég törlesztését. Az utóbbi esetben feltüntetendő az is, hogy mennyi időre kéri az illető cég a szünetelés jóváhagyását. A végleges működés-megszüntetés akkor is kell kérni, ha a cégtulajdonos halála következtében örökösei nem folytatják tovább a cég tevékenységét. Ugyanilyen eljárás alkalmazandó a katonai szolgálati okból való időleges megszüntetés (katonai összpontosítás és mozgósítás) esetében is.

SPORTHÍREK

A Chinezul-CAMT ma az UBT, holnap Resita-Resicán az SSMR ellen játszik. A mai bajnoki mérkőzés az Electrica pályáján háromgyed négykor kezdődik. Utána az Electrica-Progressul kerületi bajnoki mérkőzés kerül eldöntésre. Hétfőn Timisoara-Temesvárott egynyed hatkor az Electrica pályán a Ripensia és a CFR együttese barátságos mérkőzést játszanak.

A magyar labdarugó bajnokság mai tizenegyedik tavaszi fordulójának kiemelkedő eseménye a Gamma-Csepel mérkőzés. A bajnokság élén álló tavalyi bajnok és a tavaszi idényben még veretlen Gamma találkozása érdekes küzdelmet ígér. De a többi mérkőzés is csaknem mind a nagy ponttharc jegyében zajlik majd le. A sorsolás, zárójelben az ősi eredményekkel: Szeged-KolAC (1:5), Újvidék-Törökszász (1:2), Újpest-Elektromos (3:1), SalBTC-Ferencváros (3:3), Kispeszt-Haladás (1:5), Gamma-Csepel (0:6), Vasas-Szolnok (1:0), DiMÁVAG-NAC (1:3).

Végleges összejáratás a genfi mérkőzésre. Vághy Kálmán magyar szövetségi kapitány a Svájc elleni csapatot végleg így állította össze: Tóth (Gamma) — Szűcs (Szolnok), Szalai (Csepel) — Sárosi III (Ferencváros), Olajkár II (Csepel), Perényi (NAC), — Német (Vasas), Szusza (Újpest), — Zsengeller (Újpest), Bodola (NAC), Tóth III (NAC). Tartalékok: Csikós (Ferencváros), Lakat (Szeged), Marosvári (Csepel). A válogatott kedden és szerdán még edzőt tart és szerdán este indul Genfbe.

A kurucvilág költészete

II.

Zrinyi Miklós álmát, az önálló hadsereget, II. Rákóczi Ferenc valósítja meg. Katonáinak a száma a felkelés virágkorában 60.000. Zászlói alá előbb csak a jobbágság sorakozik. Lengyelhonból jövet munkácsi jobbágyain kívül egy lélek sem várja vagy fogadja. A nemesség eleinte felkelést hirdet ellene. Annál nagyobb számban és hittel sereglik köréje az „elromlott és elnyomott falusi szegénység”, amelyet, az idegen zsoldosok és főként parancsnokai képtelenül hatalmaskodva felette, adóztatnak, porcióztatnak, kenyerét és sóját is elveszik. A fejedelem, az akkori idők egyik legnagyobb szervezője, el látja és felunazza seregét. Nem tűr sem éhes, sem rongyos kurucot táborában. A kuruc fellélekzik. Megnyílik előtte a szabad katonai pálya. A kezdeti vereségek után, amikor a parasztsereg már kiegészül a nemességgel, ragyogó sikerek következnek és a nyalka kuruc a régifajta üsd-vágd rohamokban valósággal megmámorosodik a harci kalandoktól, a katonai élet szépségétől. Kardot forgat a jobbágy is. Most teslik virággá a kurucvilág költészete.

E költészetet tehát jobbágyok és nemesség hozták létre. Iródeák, papok, tanítók és katonák. A versfőkből sok kurucpoéta nevét ismerjük. Ilyenek: Petró Zsigmond, Janóczy András, Mészai András, Buga Jakab, Dobai István és sokan még, de báró Palocsay György is. Így születik meg a szomorú diadali emléke, a Gyászének a feketehalmi harcra, a Siralmas ének a szömöréi harcra, Keckemét kuszulásáról, stb. A kurucversekből látni a hadiszerecsene fogandóságát. Mert minél tovább húzódik a harc, annál kevesebb a remény a győzelem befejezésre.

A kuruc seregek bravuros tetteket visznek véghez a rajtaütésekben, városok várbevételében. Személyi vitézségben, sőt vakmerőségben páratlanok, de a fegyelméletben, jobb vezetési császári hadakat döntő harcban legyőzni nem tudják. A fejedelem „legnagyobb ellensége a fergetes portyázásnak”, de határtalan tekintélye és óriási szervező ereje sem tudja a zart, nagy egységekben való harca nevelni seregét. Huszonhat tábornoka közül nyolc a gróf, hét a báró és tíz a nemes. Ezek nem hadismereteik, hanem birtokaik nagysága szerint kapják rangjukat a seregekben. A jobbágy-katonák pedig, nem látván helyzetük gyökeres javulását, és mert földesuraik sem engedik őket többé a harcba, el-elzöldnek éppen akkor, amikor a Habsburg-hatalom már kénye-kedve szerint veheti a kurucok ellen hadseregeit a nyugati harcterekről. A székényi országyűlésen lengyel konföderációs minta szerint „vezérlő fejedelem”-m választják és pajzsra emelik Rákóczit, aki a felkelés utolsó éveiben azonban már csak az európai politikai helyzet szerencsés fordulatától várja a megoldást. A harcokban csak 80.000 ember pusztul, de 400.000 pestisben, s az egész ország lakossága alig több már két milliónál. A majtnényi siklen le kell hát tenni a fegyvert.

A nyolcéves felkelés alatt daliás idők színes világa bontakozik ki. A kuruc-költészetnek ez a világ is az ihletője. Messzire kimagaslik benne a fejedelem egyénisége. Amit ma az ujkori történetírás tényként állapít meg, hogy t. i. a kiváltságosok közül a legkülönb áll a jogtalan szegénység élére, azt már akkor megérzi a nép lelke. Rákóczi valóban nyugati magyar. Verbőczy Hármaskönyvét megdönteni nem tudja, de mindig védi a jobbágságot. Számátalan utasítást ad biztosainak, hogy nemesek és

jobbágyok viszáltyában vegyék pártfogásukba a szegénységet. A nemes ifjakat pedig „uri és nemesi vérhez illendő” magatartásra szorítja. Igazi fejedelmi udvart tart. Nyugati barokk mintákon finomodott izése a népi viselet alkatrészeiből pompás egyenruhákat állít össze. Régi hagyományok, szokások utjunak meg udvarában. Soha személyes érdek nem téríti el nagy elveinek göröngyös útjáról.

Mindez természetesen ihleti meg a kurucvilág költészetét. Ez a költészet általában népies és alkalmi, jórészt hadi dalokból áll. Ez a költészet az első palló a rendi ország két messzeeső világa, a nemesség és a jobbágság között.

A balladákat Esztergom megvétele-ről, Ocskay Lászlóról való ének, Kiállott Rákóczi a munkácsi sánca... Bezerédi nőtája, Nagy Bercesényi Miklós, Balogh Ádám nőtája. A kölesdi harcra, Német sas vert fészket, Újváriak dicséreti, Dunántúli bujdosó kurucok éneke, a tiz legszébbet, nem sorozhatjuk többé a kurucvilág termékei közé. Thaly Kálmán

gyéni szerzeményei. Riedl Frigyes és Tolnai Vilmos a sárospataki tanárok védelmezése ellenére bebizonyítja, hogy ezt a tiz balladát olyan költő írta, aki már olvasta Petőfit és Aranyt. Thaly Kálmán, aki gyűjti és kiadja a kurucvilág költését, megittasul a kurucvilág lelkeségétől. Az eredeti költemények közé helyezi, valószínűleg egy-egy eredeti vers-töredékből építven fel balladait, a maga verseit. Ez a cselekedete bizonyára tudománytalan. A kuruc versek dallamai sem eredetiek. Itt Káldy Gyula gyűjtése a tudománytalan, mert a dallamok Pálóczy Horváth Ádám kéziratok gyűjteményéből, egy-egyedrészképpen a XIX. sz.-i kótás énekes könyvből, nem a kurucvilágból valók.

A tudomány szigorú világa azonban már nem csökkenti azt a termékenyítő hatást, amelyet a kurucvilág költészete a Thaly-versekkel és a Káldy elterjesztette dallamokkal együtt irodalmunkra gyakorolt. (—)

HADIÁRVA

Édesapja mosolygva ment el
Rózsás saphás, nótás regimenttel.
S nem jött vissza, se élve, se holtan,
Azt se tudni, eltemetve hol van?

Nem lehet a sirja mellé állni,
Kereszt tövén virágot plántálni,
Zöld borostyánt takarni a rögre
S így őrizni álmait örökre.

Hadiárva legszomorubb árva!
Míg pajtása kézenfogva járja
Apjával az élet rögös útját, —
Ő csak rejti pici szíve búját.

Ha látjátok — fogjátok őt kézen,
Legyen mindig a számára készen
Házatokban meleg kávé, párna,
Mintha egy hely mindig reá várna.

Az asztalnál reggel, délbe, este:
Megtérítve legyen egy helyecske
S jó anyátog, úgy cussa az étket,
Jusson, ha egy árvácska betéved.

Ha bekopog egy kis hadiárva:
Szeretet és jóság készen várja.
Üljétek — megkönyvezte titkon —
S mondjátok, hogy: — Isten hozott
ittthon.

K. Tóth Lenke

A szegény ember szilvafája

Volt egyszer egy ember, szakálla volt kender, banata végtelen, akárcsak a tenger. Volt annyi gyermeke, mint az ég csillaga, vagy ha annyi sem, hát mint a rosta lika.

A szegény embernek volt egy szilvafája, temérdek gyümölcsöt hozott sok-sok ága. Temérdek gyümölcse fénylett és csillogott s a sok gyermek mindig a fán csimpaszkodott.

Gondolkodik egyszer egy gyönyörű reggel az a szegényes, butánatos ember. Gondolkodik szörnyen, hogy tegyen szert pénzre s ráshun a szeme fénylő fejszéjére. Előbb a nyelére, aztán pengéjére s villámgyors gondolat ölik az eszébe:

— Hopp, megvan, a vén fát én még ma kivágom, mezizü gyümölcsöt hozott elég nyáron. Nem hoz már sok termést, öreg már, mint magam, haj, eljárt az idő, kihullt csikófogam. Kivágom a vén fát s felvágom apróra s beviszem eladni kocsin a városba.

S fogja a fejszét s emeli sóhajtvá, hogy amit tervezett, imé végrehajtja.

Hát abban a percben, im halljatok csudát, ezer esztendőben hall ilyet a világ: Egy bus szegény asszony lép be az udvarra, mint egy öreg zsákon annyi a ránc rajta.

— Adj Isten gazdum, — így muzsikál szava, látom, hogy bő termést hoz-

zott a szilvafa, A Mennyei Atya felségess nevében, juttasson egy kosárra nékem.

— Nem vagyok én gazda, legfeljebb a bánat gazdája, egy nekem hétköznap, vasárnap, de ezt a fát ugys halálra itéltem, adok egy kosárral az Isten nevében — így a szegény ember s nem ismerve tréfát, megrázza magyarán a bőtermő vén fát.

Potyogott a szilva, az aranyos fénylő, szedte hajladozva az a bus szegény nő. S ahogy hajlik, mint a szélben a virágok, im a szegény asszony szép tündérré váltott. S így szól az emberhez:

— Jóság é! szivedben, aranykőnyvbe írják jótéltet a mennyben. De már a földön is megkapod jutalmad. El ne dobj egyetlen kicsi szilvamagot. El ne dobj egyetlen se, mind szinaranyból van, az aranylő napon aranylánggal lobban.

Es eltűnt a tündér. Volt öröm Kukacsón, mert Kukacsón történt, nem kell tán mondanom. Nem volt szegény többé az a szegény ember, nem égett a szíve többé gyötrellemmel. Nem volt a környéken nálánál gazdagabb, vett házat vett telket, ökröket, lovakat.

S gyermekeit mindig arra tanította, arra nevelgette, arra oktatgatta: Szegénységünkben is a még szegényebbnek adjunk, mert megáldja Isten a jótettet.

Ólby Irén

Apróhirdetések

HAZAK, FOLDEK, szőlők, malmok eladása, vetete, cseréje minden árfokozatban. Hátschek-ügynökség, Arad, Carol-körút 17. Telefon 16-95. (576)

SÖTET ebédlőbutor eladó Arad, Kadulescu-tér 2. szám. (1180)

HAZICIPÓJÉT újra talpalmot préselt posztó talppal, szep, új, kényelmes cipőt készítek hozott anyagból már 250 lejért. Guba József, Arad, Carol-körút 29. (1181)

SZÁRNYAS ajtót tokkal vennék. Hubcay ékszerész, Arad, Eminescu-utca 22. (1182)

SPORTKOCSI, jó állapotban lévő, eladó. Érdeklődni szíveségből Ottília-ögnél, Arad, Metianu-utca 3. (1183)

KÖRSZERŰ, teljes hálószoba-butor eladó. Címeket Reclamához, Arad, Eminescu 4. (1184)

ELADÓ új paplan, vaságó, marványlapok, írósztal, kályhák ajtó, pafonlemezek, női-ruha, asztal. Arad, Mocioni-utca 47. szám. (1185)

VENDEGLŐI engedéllyel rendelkezem pénzes társat keresek. Címeket kérem „Brevet” jellegére Reclamához, Arad, Eminescu 4. (1186)

TANULÓT alkalmazok. Mellékereset havi 3-400 lej. Jager fődrász, Arad, Fehér Kereszt-szálloda. (1187)

MINDENES főzőnőt, jó bizonyítvánnyal, alkalmazok. Vészi Foto, Arad, Alexandri-u. 1. (1188)

MUNKÁSNOT alkalmaz Krebs festődjé Arad, Regele Ferdinand-körút 51. (1189)

TÖBB-LAKÁSOS belvárosi szép ház eladó. Cím Reclamánál, Arad, Eminescu 4. (1190)

ÖSSZECSUKHATÓ, jó állapotban lévő ping-pong asztalt vennék. Cím Reclamánál, Arad, Eminescu 4. (1191)

PERZSASZÖNYEG, belföldi, 6 és 1/2 négyzetű eladó. Comisio-üzlet, Arad, Dacia kávéház mellett. (1192)

KISEBB gyermek részére akkordeon eladó. (Höhner Imperial 2.) Hegedűs fűszerüzlet, Arad, St. Cel. Mare-tér. (1193)

KÖZÉPKORU, keresztény uriember társulna független urinó gazdaságába, vagy üzletébe, ahol aktív munkát fejtené ki. Megkeresést „Aktív” jellegére Reclamához, Arad, Eminescu 4. (1194)

VESZÉK rossz pokrócot minden menyiségben. Guba József, Arad, Carol-körút 29. szám. (1195)

HÁTSCHÉK-ügynökség, Arad, Carol-körút 17, távbeszélő 16-95. Szőlőajánlatok. Összegek ezrekben. Hegyaljai 27 noldas, elsőrendű szőlő, gyümölcsösökkel 15.000. — Hegyközségi kétholdas, hiánytalan épületekkel, felszereléssel, 2000. — Ötholdas, jófekvésű 1500. Ugyanott épület nélkül, négyholdas 1000. — Országuton, 2-szobás kolnával, felszereléssel, egyholdas szőlő, gyümölcsfákkal 550. (1204)

VARRÓLEÁNYOKAT, önálló munkásokat, valamint kézilányokat felfogadnak azonnal, jó fizetéssel Schlesinger-szalón, Timișoara II., 3 August-utca 8 sz. 3309

PÉNYKÖPÉSZ, laboránst keres sürgősen. Lehet napidíjas is. Foto Leonardo. Timișoara, Carol-körút 16. (3300)

Uj 36-37-es női barna, sevrő cipő, valamint fehér-kék szandál eladó. Megtekinteni 8-10-ig, 2-4-ig lehet, Timișoara III., Mihail Gaspar-u. 3 szám alatt, alsó csengő. (3185)

GYERMEKKABATOK, öltönyök, 5-12 éves gyermek részére, továbbá cipők 32-36 számúig, teljesen jó állapotban lévő, eladók. Megtekinthető délelőtt 8-10-ig, d. u. 2-3-ig. Timișoara III., Mihail Gaspar-utca 3, alsó csengő. (3184)

Timișoarai leányiskola **CURSO-MOZI** Előadások 3, 5, 7, 9-kor **TELEFON: 38-95**
Vas. 11-kor mariné Ma utójára **ALIDA VALLI és MARIA DENIS**
a páratlan sikerű **Két árva** főszerepeiben

HAZ ELADÓ, mely szoba-, konyha-, valamint éléskamrából áll és 400 négyszögletű kert tartozik hozzá. Crișan Pavel, Timișoara, Ciarda Roșie, 95 s.ám alatt. (3317)

MUNKÁST állandó munkára felvezet Winkler szabó. Timișoara IV., Berthelot-körút 16 szám. (3318)

HALÓSZOBA, világos, teljes (komplett), sürgősen eladó. Cím Kyri, Timișoara III., Ion Vasii-utca 63. Érdeklődni délelőtt 9-3-ig lehet. (3319)

LŐSZÖR, valamint afrik-párna matraccal, továbbá 10 méter butorszövet eladó Timișoara II., Traian-tér 2. az udvarban. (3320)
SÜRGŐSEN keres bejárónót Muntean, Timișoara, Mihai Viteazul-körút 21 szám alatt. (3321)

EBEDLŐASZTAL, plüüs-kerevet (diván), továbbá 4 börszék eladó. Timișoara V., Crișan-u. 15. (3323)

MŰVELT NŐT keresek, ki két fiúcska gondozását, szobaleányi minőségben vállalja. Jelentkezéseket a következő cím alá kérem: Timișoara, Martirul Concliatu-utca 16 szám-al szemben Dadányi-villában, (3-as villamos gyárvárosi végállomásánál.) (3322)

GYERMEKKOCSI, mély, jó állapotban lévő, valamint babakelengye eladó. Cím: Timișoara III., Crucii-tér 4 sz., 6. ajtó. (3307)

MEGBIZHATÓ ur bérbe venné egy vagy két kombinált szoba butort. Cím a timișoara kiadóhivatalban. (3310)

HALÓSZOBA, korszerű, eladó. Timișoara, Fratelia, II., 6 szám alatt. (3311)

CURSO-MOZI, Arad Előadások 11, 3, 5, 7 és 9 órák

Ma **Magda Schneider, Theo Lingen, L. L. Waidmüller, Johannes Riemann** játssza, tréfálja éneki és táncolja végig a

Szerelmi játék című énekes bonózatot

50-ÉVEN felüli megbízható, egyedülálló asszony bármilyen házi munkát vállal, bejárónéknak is megy. Cím: Timișoara, Fratelia, Sirul-Garii 21 szám alatt. (3324)

ELADÓ 5-célos központtagyó (centrifugál) szivattyú, 8 1/2 méter csővel. Cs. Nagy János, Recea, 1091 szám. (3324)

DRÓTSZÖRŰ foxterrier, 1-éves, igen szép, tipikus, temperamentumos szuka, lakásváltozás miatt eladó. Megtekinthető Timișoaran I., Pilátus-utca 19 szám alatt. (3328)

HALÓSZOBA olcsón eladó. Danciu, Timișoara II., I. Grozescu-utca 2. (3329)

NŐI KERÉKPART keresek megvételre. Timișoara, távbeszélő 33-83, délelőtt 8-1-ig. (3257)

HIMZŐNÖKET, kik finom fehérnemű-himzésben gyakorlottak, keresünk otthoni munkára. Jelentkezni reggel 8-10 óra között mintával, „Fin — Art” ögnél, Timișoara, Regele Maria-körút 4. szám alatt. (3167)

GYERMEKKOCSI, korszerű, vajszerű, kifogástalan fehér gumikkal, valamint sportkocsi eladó. Timișoara IV., Fröbl-utca 36.II. emelet 25. (4115)

URANIA: döntő sikerű filmek színháza Arad TELEFON 12-32

Ma bemutató! Előadások naponta 3, 5, 7, 9 órák
A hét zenei eseménye. Az idejük egyházasabb zenés operettje
Luse Uirca, Victor Staal, Johannes Heesters
Szerelmből elégielen

KONYHABERENDEZÉS, korszerű, új, sürgősen eladó. Cím Timișoara, E. Teodoriu-utca 23 szám alatt. (3312)

MERKLIN-JÁTEKOT, valamint gyűrűhíntát keresek megvételre. Timișoara III., Domnita Balasa-utca 42 szám alatt (1-es ajtó.) (3313)

HAZHELY Timișoaran, a III. kerületben, paprikamalom közelében eladó, 100 négyzetűl ára 95.000 lej. Kopnik, Timișoara Unirii-tér 3 szám alatt lehet értekezni. (3314)

SZAKÁCSNÓ, valamint szobaleány, kik éves bizonyítvánnyal rendelkeznek, alkalmazást nyerne dr. Pascu Stefannál, Orșovan. (3347)

KERTI locsolócsövet, legalább 4 méter hosszút, megvételre keresnek. Értekezni 17-59 távbeszélő szám alatt Timișoaran. (3348)

HALÓSZOBABUTOR, teljes (komplett), olcsón eladó. Timișoara V., Dr. Sagovici-utca 22 sz. (Mehala.) (3349)

Ma rendkívül érdekes bemutató **Amadeo Nazzari** legjobb filmje

A névtelen lovag

KEPKERET gyártásához szükséges felszerelés, valamint új villanymotor, 8 HP, 2-fázisú, 42 periódusú, továbbá villany (elektromos) lombfűrészgép s kör alakú cirkular fűrészgép eladó. Kopnik, Timișoara, Unirii-tér 3. (3315)

KIS ÜZLETHELYISÉGET keresnek Timișoaran a Belvárosban, technikai cikkek számára. Ajánlatokat „Sürgős” jellegére a timișoara kiadóhivatalba kérünk. (3316)

RÖMIKÖVET, használtat, megvételre keresek sürgősen. Címeket „Römi” jellegére a timișoara kiadóhivatalba adjanak át 3300

KERÉKPÁR, jó állapotban lévő, eladó. Timișoara III, Brancoveanu 123, a fűszerüzletben. (3332)

CSALADI HAZ, korszerű, kiadó, 2-szobából és mellékhelyiségekből áll. Érdeklődni Timișoara III., Memorandului-utca 87 szám alatt lehet. (3331)

TRAKTOROKAT, traktor-részeket, motorokat, gözgépeket, cséplőket, valamint herefejtő berendezéseket (apparátusokat) azonnalra szállítunk, cserélünk, veszünk. Közvetítőket díjazunk. Friedrich Desider, Timișoara, Coganiceanu-utca 3. sz. (2803)

ROMÁN, MAGYAR, NEMET gyors- és gépirónó, hosszú gyakorlattal rendelkező, állást keres. Esetleg csak délutánra, vagy mint kisegítő erő. Ajánlatokat a timișoara kiadóhivatalba „Kereskedelmi gyakorlat” jellegre kérek. (3350)

FORUM-MOZI, ARAD

TELEFON 2-16
Előadások 3, 5, 7 és 9-kor

Ma. Az év legpazarabb kiállítású zenés, táncos, revü-filmje

Mi, muzsikus lelkek...

ILSE WERNER, VIKTOR DE KOWA, EDITH OSS

KIFUTÓLEÁNYT keresnek, ki a takarítást is vállalja. Cím Colectura Ardeleana, Timișoara, Regele Ferdinand-körút 1a. (3352)

4 HOLD szántóföld, Timișoara-hoz közel fekvő. Eladó. Érdeklődni lehet Timișoara, Kardos-telegen, I. utca 94 szám alatt. Csak délután. (3333)

CSERÉPKALYHA-készítő szakmára tanoncot alkalmaz Turi György, kályhás-mester, Timișoara II., Dorobantilor-utca 23. (3334)

HELYI GYŰNÖKÖT, valamint utazót azonnalra keres „Olympia” deposit de librerie și papetarie engros, Timișoara II., Stefan cel Mare-utca 49. Távbeszélő 15-92. (3335)

CIPÉSZ-munkást keres Mineu Gheorghe, Timișoara, P. Vasici-utca 7 szám alatt. (3336)

FÉRFI, valamint női masszírozók, kik házba járnak, adják át címüket „Masszírozó” jellegére a timișoara kiadóhivatalba. (3337)

RENDES idősebb bejárónót reggeli takarításhoz, két személyhez keresnek. Timișoara III., Mihai Viteazul-körút 7, a legfelső csengő. (3338)

ELADÓK butorok, valamint egyéb holmik, Timișoara I., Luther-tér 1 sz. alatt. (3354)

A KÉPES KRÓNKA című hetilap 1933-1940 évfolyamának példányait keresi megvételre. Cím a Déli Hírlap szerkesztőségében, Timișoara I., Bratianu-tér 3 sz. I. emelet.

FŰTŐT, vizsgával, valamint gyakorlattal bíró, gőzkazánhoz azonnal alkalmaz gyárvalat, Ajánlatokat „Vizsgázott fűtő” jellegére a timișoara kiadóhivatalba kér. (3286)

IDŐSEBB, művelt nő elmenne főnőre, kisebb gyermek mellé. Értekezni lehet Timișoaran, 32-31 távbeszélő sz. alatt, 1/2-12-től 1/2-3-ig és délután 6 órától kezdve. (3295)

KÖTŐNÖKET lapos géphez, munkáslányokat vasaláshoz felvezet Globus-kötőde, Timișoara IV., Tudor Vladimirescu-sor 45 szám alatt. (3306)

KÉRESEK egyszobás modern lakást. Dr. Riszties ügyvéd, Timișoara I., Piata Bratianu 1. (6003)

BEJÁRÓNÓT egész napra azonnal felvezetnek Weinert cukrászdába, Brașov, Kapu-utca 51. (4120)

ELADÓ függöny, kettős ablakra való, tussor 30 cm. rece-betét és rece-csípével végig kézi áttéréssel (ajórral), valódi karlsbadi asztalterítő, négyszögű, konyhakészlet (garntura), továbbá utazó kosarak. Megtekinthető 10-12-ig. Timișoara III., Mihai Viteazul-körút 7, a legfelső csengő. (3339)

NŐI KERÉKPÁR eladó. Érdeklődni Timișoara III., Eneas-utca 99 szám alatt. Csak délután tessék jönni. (3340)

MOSÁST, vasalást és takarítást vállalok. Cím: Timișoara III., Gen. Moșoiu-utca 13, a ház mesternél. (3341)

ÜZLETI szolgát árukihordásra, aonnali belépésre keresünk. Lehetőleg biztosítással rendelkező egyén legyen. Regele Bonboanelor, Timișoara IV., Küttl-tér 1 szám. (3342)

ÜGYES VARRÓLEÁNYOKAT azonnal alkalmaz Misits, Timișoara II., Negru-utca 35. (3343)

HALÓSZOBA, korszerű, teljes (komplett) eladó. Timișoara, Mircea cel Mare-utca 4 szám, a strandnál. (3344)

ELMENNE főzni, takarításnál is segédkezne. eRggel 8-tól délután 4-ig. Cím: Szađvari, Timișoara V., Plavosin-utca 8 szám, 6. ajtó. (3345)

OLCSÓN eladó férfilitőny, télikabát, egy ballon-kabát, továbbá fekete, női kosztüm, alig használt, jó állapotban lévő. Timișoara II., 3 August-utca 23 sz. 1. ajtó. (3346)

BUTORFESTŐT, esetleg mázolóságédeket állandó munkára alkalmaz Fantaneau festőműhelye, Timișoara II., 3 August-utca 27. szám alatt. (3252)

HAZMESTERPÁRT keresünk, Jelentkezni lehet délután. Timișoara II., Ofcea utca 7. szám. (4097)

70 KÖTET Jókai Mór-regény, barna, diszkötésű, kifogástalan állapotban lévő, olcsón eladó. Beretka, Timișoara IV., Dimitrie Sturdza-utca 4 szám. (2845)